Id᷒ enī demū nobis in laudē: id inq̄m
in lucꝫ cedet. ⁊ quoniā diademate ful
gentius exiſtimauerim. Hanc itaqꝫ ⁊
deceſſuri coronā: cum mihi: tum vo
bis: per ſ̄opū man᷒ deferendā parate:
vt vel in hac vita ſpe meliori enutri-
ti ad futurā concedentes ꝑpetua bea
titudine fruamur

¶ Inanē gloriā deteſtemur ꝙ valde
turpis et durus tyrānis ¶ Ser. vi.

Q Alid tādē inanis glorie cupi
ditate ſumptuoſius? quid tur
pius vel toleratu difficili᷒ fie
ri poteſt? ſiquidē morbi hui᷒ diſpēdia
ex his ſolent patere: qui fruſtra ⁊ ina
nit: cū ī theatris edēdis ⁊ ſpectaculis
tū rebus ceteris iſtiuſmodi intēpeſti-
uis ad gloriā dūtaxat ⁊ oſtentationē
paratis: tū deniqꝫ in edificandis ſplē
didis domib᷒ ⁊ excolendis: ſtruēdis
⁊ reliquis inutilib᷒: que impñtiaꝝ ſi-
lentio preteream᷒: pecuniaꝝ plurimū
inſumūt. nec ſane quēpiā fugit: homi
nē hoc morbo laborātē: prodigū ⁊ ia
ctabūdū: rapacē inſuꝑ ⁊ cupiduꝫ eſſe
oportere. naꝫ vt habeat vnde beluas
alat: alienis fortunis inferet man᷒. at
quid fortunas dixerim: ſiquidē nō eas
ſolū: ſed aīos ipſos ignis iſte depaſcit
neqꝫ morte corporea hac mō ⁊ preſen
ti: ſed futura etiā afficit ⁊ eterna. Nā
⁊ gehēne procreatrix inanis hec glo
ria: et ignē excitat vehementi᷒: ⁊ ver
mes peſtiferos. quinetiā eandē illam
videbit quiſpiā vel apud mortuos te
nere imperiū. quo quid fieri poteſt de
terius? cūqꝫ ⁊ reliqua cū morte vna:
vitia diſſoluūtur: hic tñ iactātie mor
bus poſt mortē etiā: omni conatu cō
tendit: ſuaꝫ vel in ipſo cadauere natu
raꝫ prodere. Quippe hac vita exceſſu
ri: et ſtatuas ſibi inſignes: vel coꝝ ſb-
ſtantiā omnem conſumpturas: erigi
ſibi: ⁊ attolli demandāt: ꝑſiniūtqꝫ plu
rimū ſuo funeri luxū: quiqꝫ dum inte
rea viuerent: numi᷒ vnius aut panis
gratia: adeūti egeno ꝓuitiati ſūt: mor
tui vberem vermib᷒ menſam prebēt.
et abūde. quid ergo aliud queras: qđ
morbi huius excedat tyrannidē? hoc
enim ex malo: abſurde queqꝫ oriūtur
cupiditates. ſiquidem pleroſqꝫ quos
neqꝫ decora facies: neqꝫ libidināndi cu
piditas ceperit: iactantie libido inter-
cipit. vt pro ſeducta nōnūqꝫ: vel vitis-
ata muliere: apud alios glorient̄. quid
reliqua dixerim que ex inani hac glo
ria mala emergūt? optarem equidem
quib᷒uis barbaroꝝ hoīm: poti᷒ in ſer
uitutē dari: qꝫ ſemel eius ſubire iugū.
nec enī a barbaris talia᷒ captiuis iniū
gūtur: qualia ſibi morigeris illa hoc
pacto inquiens indicit. Exhibe te cūc-
ctoꝝ ſeruū: ſiue te fuerint inferiores:
ſiue clariores: animā aſpernare: virtu
tem neglige: libertatē irride: ac tue de
mū ſaluti aduerſabere. tuꝫ ſi quid erit
per te bene geſtū: non dei oblectandi
gratia id egeris. ſed ad oſtentationem
dūtaxat ⁊ iactantiā: vt ꝓmeritā ex eo
palmā amittas. cūqꝫ te miſericordem
ꝓſtiteris: ieiunio inedia ve affeceris.
eſt labor quidē ſubeūdus. merces ve
ro omni ſtudio perdēda. Quid hui᷒-
cemodi poteſt preceptis dici īmitius?
ſiquidem ex eis obtrectatōes: inuidie
et deſperatio: ortuꝫ habent: emanat qꝫ
maloꝝ omniū mater auaritia. ꝓſertim
cū familiarū examina: ⁊ barbari auro
circūfulti paraſiti: aſſentatores ⁊ con-
nexi argento curr᷒: ⁊ reliqua his ma
gis irriſione digna: non voluptatis
aut neceſſitatis gratia: ſed ad oſtētati
onē parant̄. Dicet aliqs. ita ſe habꝫ
morbū qꝫ hūc malū eſſe cuiuis patet.
quo tñ pacto caueri poſſit explicāduꝫ
foret. Caueri inqꝫ illud poterit: ſi id
morbi graue ⁊ moleſtum eſſe cogno-
ueris. qđ optimū profecto erit ad vi-
te rectitudinē ineundā: initium. ſiqui

dem valitudine affectus quiſpiam:⁊
eger cõfeſtim medicum cõquiret. ſi p̄-
muz ſe egritudine laborare didicerit:
ꝙ ſi aliam:ad hunc morbuz euitãduz
viã:queris. deũ aſſidue contemplare
eſto ꝗ quã inde captur⁹ es gloria cõ
tent⁹. deinde ſi ſenſeris inanis glorie
morbo ſuggerente te incitatũ iri ad ef
ferendũ:ꝙ bene geſſeris: ⁊ aperiẽdũ
multis:animaduerſa que ſequit̃ ex bo
noꝝ facinoꝝ cõmunicatione iactura:
extingue abſurdã illã ⁊ ſuggeſtam:re-
nunciãdi ac bene acta vulgandi cupi
ditatẽ:animuz qꝫ his verbis alloque
re. Ecce tã diu parturiens efferendi
rem bene geſtã percupidus extitiſti:
neqꝫ eã tolerasti ſilentio premere:qui
omnibus cognoſcendam extuliſti:q̃d
ergo ex eo plus:aliquid tibi accreuit?
plus quidem nihil: damni vero pluri
mũ:et extremi:⁊ eoruz euacuatio que
ſummo cũ labore collẽgeras .mox eti
am intelligas:velim corruptum eſſe
vulgi iudiciũ:infirmam qꝫ ſententiam:
flacceſſereqꝫ ſtatim ⁊ labare ſolere. nã
vt ad breue homines aliquid admirã
tur:ſic temporis proceſſu :facile obli
uiſcũtur:intercipitur qꝫ omnis ꝑ eos
dei munere iam parta victoria :quam
vel ſi mortales cõtulerint:tutari diu
nõ poſſunt. vel ſi in longũ videretur
manſura:calamitatis quinetiam loco
haberi poſſꝫ:ſi diuina foret cũ morta
li hac ꝯmutãda. Cũ itaqꝫ fluxa ſit ⁊ la
bilis humana laus:qua vti excuſatio-
ne poterimus:ſi pro incertis certa ꝑ-
demus:pro qꝫ tã breui paucoꝝ preco
nio:tot bonorum patiemur iacturaz?
inſuper ſi vel infinita foret nos laudi
bus efferentiũ multitudo:eo eſſemus
calamitoſi magis et miſeri iudicandi
quo maior eſſꝫ laudantium numerus
Ac ſi hec forte miraris :audi qualem
chriſtus in eam rẽ :ſententiam ferat.
Ve vobis inquiens :quib⁹ vniuerſi
homines benedixerint. nec immerito.
Nam ſi ad ſingulaꝝ artium diſcrimen
internoſcenduz opifices ipſos in iudi
ces:malis. quo pacto virtutez permi
ſeris multitudini probandã: poti⁹ ꝗ̃
illi qui eius habeat: ceteris longo in-
teruallo poſthabitis . notionẽ:preſta
re qꝫ ⁊ opem querat ⁊ palmã. Illud er
go et parietib⁹ ipſis et foribus erit ac
menti ⁊ animo inſcribendũ:repetẽdũ
etiã frequẽtius:qđ a chriſto dño vſur
patũ eſt. Ve vobis quibus benedixe
rint homines. ſiquidẽ qui nũc te extu
lerint paulo poſt:non ſecus ac hono
ris ⁊ glorie et ſuaꝝ priuatarum laudũ
affectatorem :calũniabuntur. Ab his
longe alienus eſt deus .quippe qui te
quanto diuine glorie cupidiorẽ cõſpi
cabitur:eo maiores in te congeret lau
des:⁊ ſumma omniũ admiratiõe illu
ſtrabit. qđ certe mortalium egerit ne-
mo:quin te excipiens:e libero ſeruuz
reddet:vel tenui plerũqꝫ verbo :lau
de in te vel cõmentitia vſus et ſubdo
la:vera promerita qꝫ mercede frauda
bit:faciet qꝫ te mancipio quouis em
ptitio ſubiectiorẽ. ſiquidẽ ſeruũ dñs:
dicto audientẽ habebit. ipſe vero nec
iuſſus:dño obtemperabis. naz vt pri
mũ te illi rem gratam facturuz cogno
ueris nec imperãti morẽ geres. Qui-
bus igitur nõ erimus incẽdijs digni:
qui improbos adeo oblectem⁹ :vt vt
tacentib⁹ ipſis fiat ſatis. deo vero vel
iubenti quotidie ⁊ cõmonefacienti. ni
hil prorſus audiam⁹? Tibi itaqꝫ diui
nã gloriã affectanti. humane ſunt lau
des fugiende:quibus euitatis apud
deum ⁊ homines:quantũuis fame et
nominis vendicabis. Nil eniz magis
admirãtur mortales ꝗ̃ eum qui glori
am aſpernetur. nec quempiam maiori
laude et admiratione proſequũtur ꝗ̃
qui laudari ſe pro nihilo duxerit aut
magnifieri. Ac ſane ſi homines ipſi id

agimus:q̄nto magis cunctoꝛuꝫ deus.
gloria te ⁊ laudibus extollet ſi eas te
cōtēptui habere cognouerit? quid er
go dici te beatius poteſt? ſiquideꝫ q̄n
tū gloriā inter videt̄: ignominiā ꝙ di
ſtare: tātūdē ſit: vel longe maius hu
mane huius moꝛtalis ꝙ laudis: ⁊ ſu
perne diſcrimen: nā vt turpioꝛ ſuapte
natura moꝛtalis eſt: vel ſi nulla cū re
alia cōferat̄ ita et collata: ꝙ ſit defoꝛ
mis futura ⁊ viſu grauis cogitari p̄t.
Eteniꝫ vt mulier pꝛoſtituta: in dom⁹
faſtigio aſtans: ſeſe cūctis viſendā pre
bet. ſic homines inanis gloꝛie ſeruitu
te capti: ad oſtentationem omnia mo
liūtur. quos equideꝫ vel impudica di
xerim impudentioꝛes. ꝙ meretricule
nōnullos perſepe amātiū aſpernent̄:
cū ipſe vt has omittā vniuerſis fugi
tiuis inq̄: p̄donib⁹: furūculis: ⁊ burſa
ꝝ precisoꝛibus tui copiam facies. ex
his eni vel hoꝝ ſimilibus: conſtāt in
tuā laudē ſpectacula: neglectis ꝙ libe
rali ⁊ pꝛeſtāti ingenio viris: pꝛedonū
collegiū: quoꝝ te arguis longe inferi
oꝛem: tue ſaluti anteponis. nā quo pa
cto haud fueris minoꝛi ꝙ illi honoꝛe
dignus: qui pꝛeconio īdigeas alieno?
neq̄ ſatis tibi per te poſſe ad gloꝛiam
fieri exiſtimes: niſi alioꝝ fueris laude
potitus? Pꝛoinde haud intelligis vt
reliqua preteream ꝙ ſi conſpicuus fu
eris et omnibus non ignotus: errato
rum tuoꝝ ꝙ multos ſis criminatoꝛes
habiturus. ſi incognitus: vt ſecurus
peccando futurus ſis. Aſſentioꝛ inq̄
et. veꝝ cum pꝛeclaꝝ aliquod edidero
facinus: infinitos habuerim qui illud
⁊ demirentur ⁊ pꝛobent. id equidem
foꝛe grauius dixerim: cū non ſoluꝫ de
linquenti tibi: verum et rem bene ge
renti: officiet plurimum inanis gloꝛie
moꝛbus. ſiquidem flagitia admittēdo
ꝙ multos ad ſcelus induxeris. recte
autē viuendo: concupita per te laus.

meritoꝛum pꝛemia exhauriet. Cuiuſ
modi gloꝛie ambitio: ſi vel in reb⁹ ci
uilibus grauis admodū eſſe: et igno
minioſa: apparet: quis erit tibi reliqu⁹
ad veniā locus ſi eadem illa in ſpirita
libus rebus fueris: ⁊ religioni perti
nentibus infectus: q̄n nec eodē tole
raueris: deū honoꝛe impartiri: quem
ipſe fueris ab eius ſeruis aſſecutus?
Porro ⁊ ſerui: domini oculos intuē
tur. mercede conductus operib⁹ pꝛeſi
dentem: qui ſit ſtipendia depenſurus.
Diſcipulus in pꝛeceptoꝛem intendit
obtutū. at ipſe te longe aliter geris:
oculos enim a deo conductoꝛe auer
ſos: ad homines conuertiſti: nihil ig
narus: eūdem recte factoꝛum vel ī po
ſterum tempus meminiſſe. hominem
vero ad pꝛeſens dūtaxat rerū memo
riam: tenere. cumq̄ certum habeas fir
mum ꝙ in celo ſpectaculum: in terris
congeris ſpectatoꝛes. Certatoꝛes pꝛe
terea: vbi fuerit per ſe decertatuꝫ: eo
dem pꝛobatum ſe iri: malūt. ipſe vero
cū in celo depugnes: ſtudes in terra
coꝛonari. qua ſecoꝛdia quid eſſe deteri
us poteſt? Veruꝫ ſi libet: videamus
coꝛonas haſce cuiuſmodi ſint future:
quādo et deſperatione partiꝫ compo
nantur: partim inuidia: partim irriſio
ne: ⁊ adulationibus: partiꝫ pecunijs.
et ſeruili quodam miniſterio: vtq̄ et
pueri per luſum ſolent: cartacea alteri
us capiti coꝛona impoſita: coꝛonatuꝫ
plerūq̄ vel neſciū poſt terga irridēt:
ſic tuarum factitant laudū pꝛecones:
qui tibi paleis doꝛſo īiectis: laudādo
illudunt. vtinaꝫ ꝙ his ſolis paleis fi
niretur illuſio: laurea ꝙ illa haud q̄ꝙ
noxia foꝛet. nec p̄deret benefacta. Co
gnita itaq̄ inanis gloꝛie vilitate: ne
officiat cauenduꝫ erit. veruꝫ quot cu
peres ipſe tuarum foꝛe laudum pꝛeco
nes? num centum: biscentum ve? con
cedamus ſi velis ad hominuꝫ q̄ttuoꝛ

milia:ſint etiã ſi libet᷑ plauſores innu
meri.nil tñ hi om̃es a graculis ꝟ loco
ſuperiori crocitãtibus:diſtabũt.verũ
ſi angelorum ſpectacula noueris:vel
ipis.vermiculis:euiuſmodi hoĩes vni
uerſi videbuntur abiectiores:aranea
fumo qꝫ et inſomnijs infirmiores Jd
circo audi ⁊ Paulũ q̃ accurate hec
omnia improbarit:qui non modo nec
haſce laudes querat:q̄n maxime de
teſtetur his dictis et reſpuat.Mihi ãt
abſit gloriari:niſi in cruce domini no
ſtri ieſu chriſti.Hanc itaqꝫ et ipſe imi
tare iactantiam᷑:ne deum forte ad iraꝰ
cundiam concites.ſiquidem mortaliũ
gloriam ambiendo:non ſolum tibi fu
eris:verum et deo iniurius.Etenim
ſi effigiandi peritus eſſes ⁊ pictor:di
ſcipulum haberes:qui a te qꝺ ex arte
perdidiciſſꝫ alijs te inuito proderet:
aut pictam tabulam non tibi ſed aſtã
tibus ceteris in tui contemptum vi
ſendam preberet:num equo id animo
ferres?ꝙ ſi conſeruis illud videt᷑ ad
ignominiam cedere:longe magis dño
iniurie ducitur.Ceterũ ſi aliunde id
cupis doceri quo pacto ſcꝫ debeãt hu
mane laudes contẽni preſentibus re
bus ingenue paruifactis:adauctaqꝫ ⁊
concepta vere glorie et prudentie ſpi
ritalꝰ cupiditate:animꝰ erit tibi haud
abſimili dicto confirmandus:quo et
Paulus vſus eſt dicens Num igno
ratis ꝙ angelos ſumus iudicaturi:ꝑ
qꝫ affectata mortali gloria:ſubleuatꝰ
iam ⁊ leniter caſtigatus:his eris ver
bis appellandus:num qui de angelis
ſententiam ſis laturus:optaueris a
mortalibus his ⁊ impuris iudicium
de te fieri:conſeqũi qꝫ parem cum ſal
tatricibus:mimis:aurigis:et beluarũ
confectoribus:laudem?vel qualem
illis exhibent plauſores:quorũ accla
mationes ⁊ plauſus altiori quodã ſũt
per te volitatu defugiendi.Johãnes

preterea heremi ciuis imitandus:per
diſcẽdũ qꝫ quo pacto ⁊ ille vulgi lau
des contempſerit:neqꝫ vllas hominũ
attenderit adulationes.ſiquidem cũ
paleſtinos incolas ſe circa ꝓfuſos vi
diſſet:⁊ ſui admiratiõe obſtupefactos
nihil prorſus hoc tãto honore flecte
batur.quin illis inſurgens ad populũ
vniuerſũ.tanqꝫ ad adoleſcentulũ ali
quem verba factitabat:et dictis iſtiuſ
modi inceſſebat.Serpentes viperarũ
ſemina.cum ſui viſendi duntaxat illi
gratia relictis vrbibus magno ad ſe
concurſu feſtinaſſent:nil tñ horũ ſan
ctiſſimũ virum a priſtino inſtituto re
laxauit.nam vt longe aberat a glorie
cupiditate:ſic erat quauis animi elati
one liber.Nec ſecus et Stefanus:cũ
eius populũ ſpectaret haud quaqꝫ in
ſe venerabũdum:ſed furore incenſum
et ſtridore quodam dentium ſeuientẽ
horũ ſuperata veſania dictitabat.O
dure ceruicis et corde incircũciſi.Sic
et Helias aſtante exercitu in impera
toris et populi vniuerſi cõſpectu.iſti
uſmodi pronũciabat.Quouſqꝫ tãdem
vtriſqꝫ tibijs claudicabitis?Nos ve
ro ꝯtra q̃ſi honorem ꝓcio ab homini
bus vendicaturi:ſeruili quadaꝫ indu
ſtria omnibus adulamur.ita fit vt or
dine quodam prepoſtero ferãtur om
nia:pro qꝫ populari hac gloria:nõ mi
nus fides q̃ religio ipſa neglecta ꝓ
datur ⁊ pietas.Exterminemus igit᷑
id morbi quodcũqꝫ eſt.ſic enim nobis
libertas:ſic portus et tranq̃llitas om
nis egregie innoteſcent.Etenim qui
glorie libidine trahitur:fluctuãti cui
qꝫ ⁊ tempeſtate diſiecto:videtur aſſi
milis.ſiquidem tremebundus ſemper
et pauidus:infinitis dominis geſturꝰ
ſit morem.at qui hac fuerit tyrãnide
liber:⁊ portum tenentibus erit:⁊ pu
riori fruẽtibus libertate:nõ alienus.
aliter tamen longe cum gloriam cupi

enti agetur . nam ⁊ tot in dominos
cogetur habere: quotquot ei fuerint
et familiares ⁊ noti: quibꝰ erit ne ſpõ
te paritur ꝰ. cuius glorie ꝑgrauem ca
uebimꝰ ſeruitutē: ſi celeſtis illiꝰ ⁊ ve
re: capiemur amore. nã quẽadmoduꝫ
is qui feminam quãpiã adamarit: alia
viſa que pulcritudine priorẽ excedat:
illa intermiſſa: hanc deperibit: ſic terre
rene glorie ſectatores: vt primuꝫ diui
na illuxerit: eã facile contẽnent. Spe
ctanda itaqꝫ erit celeſtis illa ⁊ diligen
tiſſime imbibenda: vt illius admirati
decorem: huiꝰ cauere poſſimꝰ turpitu
dinem: ſic perpetuis freti delicijs plu
rima voluptate potiemur.

¶ Gratitudinẽ hẽamꝰ ad deũ corde
ore et opere ¶ Sermo vij.

GRatie ſunt ꝑ nos deo haben
de: qñ cũ his qui salui ſunt fa
cti ⁊ ipſi annumeraremur: et eaꝫ
quã ex noſtre vite actionibus haud q̃
qꝫ: eſſemus ſalutẽ emeriti dei ſumꝰ mu
nere ſingulari conſecuti. Idcirco vt
gratias illi reddamꝰ: non ſolum ꝟbis
verũ erit et opere enitenduꝫ: poterit
qꝫ tũ vera quedam gratitudo dici: ſi
noſtris ex actibus deꝰ: laudeꝫ ꝓſequa
tur: cauerimꝰ qꝫ ne in eadem illa reci
damꝰ: que ante improbata euaſimus.
nã ſi ipi forte impatorem aliquẽ fueri
mus cõuitio et probris inſectati: is qꝫ
nos contra: pro pena emerita: honori
bus auxerit: nonne et merito ſupplicia
prioribus acriora eſſent ferẽda: ſi rur
ſum quẽadmodum ingratitudinis et
procacitatis conuicti: eũdem cõuitijs
inceſſerimꝰ? Neqꝫ enim adeo nos pri
or illa in principeꝫ illata contumelia:
qꝫ que poſt ſuſceptos honores ⁊ cõ
moda: ingeſta iniuria: ingratos argue
ret. Quocirca fugienda erunt quibus
ante hac liberati fuerimꝰ diſcrimina.
neqꝫ ore duntaxat ſunt gratie deo ha
bende: ne forte de nobis illud pronun
cietur. Populus iſte labijs me hono
rat: corde aũt longe a me abeſt. Verũ
quo pacto non abſurduꝫ illud videri
debet: cum et celi ipſi dei gloriã predi
cent: ipſe ꝟo cuiꝰ ob gratiaꝫ ſunt illi ef
fecti: ita te geſſeris: vt tui et fictor et
creator deus: te propter male plerun
qꝫ audiat? cui ſceleri non ſolum q̃ ma
ledixerit erit obnoxius. veruꝫ et ipſe
qui maledicendi cauſaꝫ dederis fores
pena mulctandus: vt qꝫ et celi: etſi nõ
magis taciti: deũ laudibꝰ proſequunt:
q̃ eius celeſti facie ad diuina preconia
mortales inuitãt. dicuntur tamen deo
laudem pronunciare. ſic et qui vitam
duxerint puriorem: vel ore ſilenti de
um extollere videbuntur: qñ ſui quo
dam exemplo: et reliquos homines:
eundem vt laudibus efferant pellici
unt. Siquidem deus non tantum ad
mirationis ⁊ laudis: ex celeſti hac for
mata machina vendicet: quantuꝫ glo
rie ſibi ex optimis vite huius huma
ne actionibus comparat. quippe cũ de
fide aduerſus gentes oritur diſcepta
tio: nullũ celũ: qñ homines ipſos pro
ferimus: qui cum antea fuiſſent feris
beſtijs truciores: angelorꝫ: ſint diuĩo
ĩpulſu: imitatores effecti: qua vite im
mutatione producta: confeſtim illis
ora occludimus: eo magis. cum homo
ſit celo preſtantior: liceat qꝫ ei animuꝫ
parere celeſti quouis ſplendore micã
tiorem. celum enim etſi tam diu ſit ad
viſum expoſitum: non eam habet per
ſuadendi vim: quam Paulus eſt taꝫ
breui chriſti fideꝫ vulgando aſſecutꝰ.
vt ad ſe terrarum orbem traheret vni
uerſum: cuius et anima vel celo digna
eſt habita: cuꝫ noſtra nec terra dignã
da ſit: cunqꝫ et celum ſuis terminis ꝑ
ſtet: huius tamen animi celſitudo vel
celum ſuperans chriſto obuerſat tan
tum qꝫ decore preſtat. vt vel diuina